

مشخصه‌های روانسنجی مقیاس رضایت از زندگی^۱
Psychometric Properties of the Satisfaction with Life Scale (SWLS)

Mansoureh Sheikhi

Dep. Of Psychology, Islamic Azad University,
central Tehran branch, Tehran, Iran
Email: Sheikhy_m3@yahoo.com

Heidar Ali Houman

Dep. Of Psychology, Islamic Azad University,
central Tehran branch, Tehran, Iran

Hasan Ahadi

Allameh Tabatabayi University

Mozhgan Sepah Mansour

Dep. Of Psychology, Islamic Azad University,
central Tehran branch, Tehran, Iran

دکتر منصوره شیخی

دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تهران مرکزی، گروه روانشناسی، تهران، ایران

دکتر حیدر علی هومن

دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تهران مرکزی، گروه روانشناسی، تهران، ایران

دکتر حسن احدی

استاد دانشگاه علامه طباطبایی

دکتر مژگان سپاه منصور

دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تهران مرکزی، گروه روانشناسی، تهران، ایران

Abstract

The research purpose is to examine the psychometric properties of the "Satisfaction with Life Scale" amongst university students. Therefore, the sample consisted of 400 students (200 females and 200 males) who were selected using random multi-stage sampling method. Measuring instruments were "Satisfaction with Life Scale", "Oxford happiness inventory" and "Beck depression inventory". Findings indicate that internal consistency of the scale is equal to 0.85 and Test-retest reliability is equal to 0.77. Moreover; exploratory and confirmatory factor analysis indicates that factor structure of the scales is unidimensional. What's more, Difference between females' and males' scores was not significant; overall, these results suggest that Farsi version of scales is a valid and reliable measure of life satisfaction among an Iranian sample of students.

Keywords: Satisfaction with Life Scale, Internal Consistency, Test-Retest Reliability, Factor Analysis

چکیده

هدف: پژوهش حاضر با هدف بررسی خصوصیات روانسنجی مقیاس رضایت از زندگی در بین دانشجویان انجام شد. **روش:** نمونه پژوهش شامل ۴۰۰ دانشجو (۲۰۰ پسر و ۲۰۰ دختر) بود که با استفاده از روش نمونه برداری تصادفی چند مرحله‌ای انتخاب شدند. ابزارهای اندازه‌گیری پژوهش مقیاس رضایت از زندگی، فهرست شادکامی آکسفورد و پرسشنامه افسردگی بک بود. **نتایج:** نتایج نشان داد هم‌مانگی درونی مقیاس برابر با ۰/۸۵ و پایایی باز آزمایی آن برابر با ۰/۷۷ است. نتایج تحلیل عاملی اکتشافی و تاییدی نشان داد که مقیاس رضایت از زندگی تک عاملی است. بین نمرات رضایت از زندگی دانشجویان دختر و پسر تفاوت معناداری مشاهده نشد. نتایج پژوهش نشان می‌دهد که مقیاس رضایت از زندگی یک ابزار معتبر و روا برای اندازه‌گیری رضایت از زندگی دانشجویان ایرانی است.

واژه‌های کلیدی: مقیاس رضایت از زندگی، هم‌مانگی

درونی، پایایی باز آزمایی، تحلیل عاملی

مقدمه

راهبردهای جدید سازمان بهداشت جهانی بیان می‌کند که کانون و تمرکز مطالعات باید چشم‌انداز سلامتی را مدنظر قرار دهد. این مفهوم در طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد^۱ قابل مشاهده است. طبقه‌بندی بین‌المللی عملکرد از طبقه‌بندی بیماری‌ها فاصله گرفته است و به سمت طبقه‌بندی مولفه‌های سلامتی حرکت کرده است (سازمان بهداشت جهانی، ۲۰۰۱). مطابق با این دیدگاه هدف پژوهش‌های بهزیستی ذهنی^۲ مطالعه و درک چیزهایی است که باعث می‌شود افراد نسبت به ارزش‌ها و استانداردهای خود احساس خوبی داشته باشند. هدف نهایی روانشناسی بهبود کیفیت زندگی بشر از طریق مطالعه فرایندها و مکانیسم‌های ذهن و رفتار بشر است (اشترنبرگ، ۲۰۰۱).

بر این اساس در چند دهه‌ی اخیر با ظهور روان‌شناسی مثبت، در تحقیقات روانشناختی تغییرات بسیاری صورت گرفته و علاقه به تحقیق در این حیطه افزایش یافته است (پیترسون و سلیگمن، ۲۰۰۴، شوگرین^۳ و دیگران، ۲۰۰۶). این شاخه‌ی جدید از روان‌شناسی اساساً به مطالعه علمی نیرومندی‌ها، شادکامی و بهزیستی ذهنی انسان می‌پردازد (اشنایدر و لویز، ۲۰۰۷).

بهزیستی ذهنی یکی از حوزه‌های مهم روانشناسی مثبت‌گرا است که باهدف نهایی روانشناسی ارتباط بالایی دارد و می‌تواند در کمک به بهبود زندگی افراد مورداستفاده قرار گیرد.

بهزیستی ذهنی شاخه‌ای از علوم رفتاری است که در آن قضاوت افراد از زندگی‌شان مورد مطالعه قرار می‌گیرد. این شاخه علوم رفتاری در سال‌های اخیر رشد چشمگیری داشته به طوری که هزاران مطالعه تاکنون در زمینه رضایت از زندگی و شادکامی انجام شده است. این مطالعات مکملی برای اهداف سنتی روانشناسی که درک بیماری‌های روانی بود، شده است.

بهزیستی ذهنی شیوه و روشی است که فرد یک زندگی خوب را تعریف می‌کند و معمولاً اشاره به شادکامی دارد. افرادی که احساس بهزیستی ذهنی بالایی دارند، احساس زیاد لذت و خوشی و ناراحتی کم دارند و از زندگی‌شان احساس رضایت می‌کنند (داینر^۴، ۲۰۰۰).

بهزیستی ذهنی شامل دو مولفه جداگانه است مولفه نخست مولفه عاطفی است که خود به عواطف مثبت و منفی تقسیم می‌شود و مولفه دوم مولفه شناختی است. که معمولاً به رضایت از زندگی اشاره دارد (پاوت و داینر، ۱۹۹۳).

آنها همچنین رضایت از زندگی را یک فرایند داوری می‌دانند که در آن افراد کیفیت زندگی خود را براساس ملاک‌های منحصر به فرد خود ارزیابی می‌کنند. رضایت از زندگی یک صفت پایدار و عینی نیست بلکه به تغییرات موقعیتی حساس است و بر اساس برداشت و دیدگاه خود افراد در نظر گرفته می‌شود.

برای اندازه‌گیری رضایت از زندگی ابزارهای مختلفی طراحی شده است اما پرکاربردترین ابزار اندازه‌گیری رضایت از زندگی، مقیاس رضایت از زندگی^۵ (SWLS) که توسط داینر و دیگران (۱۹۸۵) طراحی شده است. SWLS برای اندازه‌گیری قضاوت کلی فرد از رضایت از زندگی که به طور نظری بر اساس مقایسه شرایط زندگی با استانداردهای از پیش تعیین شده، پیش‌بینی می‌شود طراحی شده است. از آنجایی که افراد مختلف ممکن است ایده‌های متفاوتی درباره ترکیبات یک زندگی خوب داشته باشند، SWLS برای اندازه‌گیری رضایت از زندگی کلی افراد طراحی شده است. مقیاس رضایت از زندگی جنبه مثبت تجارب افراد را به جای تمرکز بر هیجانات منفی اندازه می‌گیرد. این مقیاس در ابتدا شامل ۴۸ سوال بود که بعد از تحلیل عاملی به ۱۰ سوال کاهش یافت. بخاطر شباهت معنایی بین ۱۰ سوال نسخه نهایی SWLS به ۵ سوال کاهش یافت. مقیاس پاسخگویی به سوالات مقیاس

1. international Classification of Functioning

2. subjective well-being

3 Shogren

4. Diener

5. satisfaction with Life Scale (SWLS)

ضرایب همابستگی درونی مقیاس بطور هماهنگی بین ۰/۷۹ تا ۰/۸۹ گزارش شده است (داینر و دیگران، ۱۹۸۵؛ لویز و دیگران، ۱۹۹۵). از آنجایی که رضایت از زندگی یک سازه روانشناختی نسبتاً پایداری است یعنی میزان آن در واکنش به رویدادهای زندگی ممکن است تغییر کند، ضرایب بازآزمایی SWLS نیز بر حسب فاصله زمانی دو اجرای آزمون متفاوت گزارش شده است. داینر و دیگران (۱۹۸۵) پایایی بازآزمایی SWLS را با فاصله زمانی دو ماه ۰/۸۴ گزارش کردند. پات و داینر (۲۰۰۸) پایایی بازآزمایی مقیاس را با فاصله زمانی یک ماه ۰/۸۴ و آلفونسو و دیگران (۱۹۹۲) با فاصله زمانی دو هفته ۰/۸۳ گزارش کردند. یاردلی و رایس (۱۹۹۱) پایایی بازآزمایی با فاصله زمانی ۱۰ هفته را ۰/۵۰ و مگناس و دیگران (۱۹۹۳) با فاصله زمانی ۴ سال ۰/۵۴ گزارش کردند.

سازندگان اصلی آزمون ساختار SWLS را با استفاده از روش تحلیل عاملی اکتشافی تک عاملی گزارش کردند (داینر و دیگران، ۱۹۸۵). پژوهش‌های انجام شده بعدی نیز بطور همسانی ساختار تک عاملی را برای SWLS گزارش کرده‌اند (آریندل و دیگران، ۱۹۹۱، نتو، ۱۹۹۳، هالتل و گاستاوسون، ۲۰۰۸). نتایج تحلیل عاملی تاییدی^{۱۰} نیز از مدل تک عاملی SWLS حمایت کرده است (ویو و یائو، ۲۰۰۶؛ شولین، برانزدن و ملیس، ۱۹۹۸؛ پونز و دیگران، ۲۰۰۰؛ هالتل و گاستاوسون، ۲۰۰۸؛ اسوامی و چامور-پرمازیك، ۲۰۰۹؛ دوراک و دیگران، ۲۰۰۹).

علاوه بر این تغییرناپذیری^{۱۱} ساختار عاملی SWLS در بین گروه‌های مختلف مورد بررسی قرار گرفته است. به عنوان مثال چندین مطالعه نشان داده است که ساختار عاملی SWLS در بین دو جنس تغییرناپذیر است (هالتل و گاستاوسون، ۲۰۰۸؛ ویو و یائو، ۲۰۰۶؛ اسوامی و چامور-پرمازیك، ۲۰۰۹).

تحقیقات انجام شده نشان داده است روایی همگرا و واگرایی SWLS در حد مناسبی است به طوری که که نمرات

لیکرت ۷ درجه‌ای از کاملاً موافقم تا کاملاً مخالفم است. در طی ۲۵ سال که از ساخت SWLS می‌گذرد در سطح وسیعی در مطالعات مورد استفاده قرار گرفته است. مرور اخیر در نمایه نقل قول علوم اجتماعی^۱ نشان می‌دهد که این مقیاس در بیش از ۴۰۰۰ مطالعه مورد استفاده قرار گرفته است (جووانی^۲ و دیگران، ۲۰۰۹).

این مقیاس در کشورهای زیادی و به زبان‌های مختلفی ترجمه و مورد استفاده قرار گرفته است از جمله برزیل (جووانی و دیگران، ۲۰۰۹) کانادا (بلایز^۳ و دیگران، ۱۹۸۹) چین (یی، ۲۰۰۷) چک (لویز^۴ و دیگران، ۱۹۹۵) هنگ کنگ (ساجز^۵، ۲۰۰۴) ایرلند (آریندل و دیگران، ۱۹۹۱) نروژ (ویترسو^۶ و دیگران، ۲۰۰۵) پرتغال (نتو، ۱۹۹۳) روسیه (بلتکسی و داینر، ۱۹۹۳) اسپانیا (آتینزا و دیگران، ۲۰۰۳) سوئد (هالتل و گاستاوسون^۷، ۲۰۰۸) تایوان (ویو و یائو^۸، ۲۰۰۶) مالزی (اسوامی و چامور-پرمازیك^۹، ۲۰۰۹) لبنان (آیش-ابدو و المودین، ۲۰۰۷) ترکیه (دوراک و دیگران، ۲۰۰۹).

علاوه بر این SWLS در بین گروه‌های مختلفی مورد استفاده قرار گرفته است، شامل کودکان (آتینزا و دیگران، ۲۰۰۰) نوجوانان (پونز و دیگران، ۲۰۰۰) دانشجویان (داینر و دیگران، ۱۹۸۵) بزرگسالان (آریندل و دیگران، ۱۹۹۹) بیماران غیرروانی (آریندل و دیگران، ۱۹۹۱) و سالمندان (پونز و دیگران، ۲۰۰۰). خصوصیات روانسنجی این مقیاس در مطالعات متعددی مورد بررسی قرار گرفته است (داینر و دیگران، ۱۹۸۵؛ لویز و دیگران، ۱۹۹۵؛ هالتل و گاستاوسون، ۲۰۰۸؛ جووانی و دیگران، ۲۰۰۹؛ اسوامی و چامور-پرمازیك، ۲۰۰۹؛ دوراک و دیگران، ۲۰۰۹).

1. social Science Citation Index

2. Gouveia

3. Blais

4. Lewis

5. Sachs

6. Vitterso

7. Hultell and Gustavsson

8. Wu & Yao

9. Swami & Chamorro-Premuzic

¹⁰.confirmatory factor analysis

¹¹.invariance

سوالی برای اندازه‌گیری شادکامی است که توسط آرگیل^۲ و دیگران (۱۹۸۹) ساخته شده است. پایایی این پرسش‌نامه در بین دانشجویان ۰/۹۰ گزارش شده است. همچنین ارتباط معناداری بین نمرات این پرسش‌نامه با نمرات خوش بینی، برون‌گرایی و روان‌رنجورخویی گزارش شده است (هیل و آرگیل، ۲۰۰۲). پایایی این مقیاس در بین دانشجویان ایرانی ۰/۹۳ گزارش شده است (علی‌پور و نوربالا، ۱۳۷۸). (ج) فرم کوتاه پرسشنامه افسردگی بک^۳ (BDI)، این پرسش‌نامه یک مقیاس خودگزارش‌دهی ۱۳ سوالی است که برای سنجش افسردگی بکار می‌رود. هر سوال دارای ۴ گزینه است و از صفر تا سه نمره‌گذاری می‌شود، ضرایب هم‌هنگی درونی این پرسش‌نامه در جامعه بهنجار ۰/۸۱ گزارش شده است (بک و دیگران، ۱۹۸۸). رجبی (۱۳۸۴) ضریب هم‌هنگی درونی آن را ۰/۸۹ گزارش کرده است.

یافته‌ها

در جدول میانگین، انحراف استاندارد و همبستگی با نمره کل سوالات ارائه شده است.

جدول ۱: میانگین، انحراف استاندارد و همبستگی با نمره کل سوالات

سوال	میانگین	انحراف استاندارد	همبستگی با نمره کل
۱	۴/۷۱	۱/۵۲	۰/۷۰
۲	۴/۸۲	۱/۴۵	۰/۷۱
۳	۵/۲۹	۱/۴۱	۰/۷۳
۴	۴/۶۵	۱/۶۲	۰/۷۲
۵	۳/۵۵	۱/۸۳	۰/۵۴

به منظور بررسی هم‌هنگی درونی سوالات مقیاس از ضریب آلفای کرنباخ استفاده شد. دامنه ضرایب همبستگی درونی سوالات بین ۰/۴۳ تا ۰/۶۹ با میانگین ۰/۵۶ بود. همچنین دامنه ضرایب همبستگی سوالات با نمره کل مقیاس بین ۰/۵۴ تا ۰/۷۳ با میانگین ۰/۶۸ بود. در جدول ۲ ضرایب آلفای کرنباخ SWLS به تفکیک جنس ارائه شده است.

SWLS با نمرات سایر ابزارهای اندازه‌گیری بهزیستی ارتباط مثبت و معنی‌داری داشته است (داینر و دیگران، ۱۹۸۵؛ لاکاس و دیگران، ۱۹۹۶) همچنین ارتباط منفی و معنی‌داری با سازه‌هایی چون افسردگی، اضطراب، عواطف منفی و پریشانی روانی داشته است (پاوت و داینر، ۲۰۰۸).

در مجموع، پایایی و روایی SWLS به‌طور وسیعی مورد مطالعه قرار گرفته که نشان‌دهنده خصوصیات روانسنجی دقیق این مقیاس است. با وجود این که SWLS در پژوهش‌های روانشناسی و علوم رفتاری به‌طور گسترده‌ای مورد استفاده قرار گرفته ولی تاکنون در جامعه ایرانی خصوصیات روانسنجی آن به‌طور دقیق مورد بررسی قرار نگرفته است. بنابراین پژوهش حاضر، با هدف بررسی خصوصیات روانسنجی SWLS در بین دانشجویان انجام شد.

روش

جامعه آماری شامل کلیه دانشجویان دانشگاه‌های دولتی شهر تهران بود که در سال تحصیلی ۸۹-۸۸ در یکی از دانشگاه‌ها مشغول به تحصیل بودند. از بین جامعه دانشجویان ۴۰۰ نفر با استفاده از روش نمونه‌گیری خوشه‌ای چند مرحله‌ای انتخاب شدند که از این تعداد، ۲۰۰ نفر از آنها دختر و ۲۰۰ نفر از آنها پسر بودند. دانشجویان انتخاب شده در دانشگاه‌های تهران (۱۴۸ نفر)، صنعتی امیرکبیر (۱۱۶ نفر) و شاهد (۱۳۶ نفر) مشغول به تحصیل بودند. دامنه سنی آزمودنی‌ها بین ۱۸ تا ۳۴ سال با میانگین ۲۱/۶۱ و انحراف استاندارد ۲/۴۳ بود.

ابزارهای اندازه‌گیری پژوهش عبارت بودند از: الف) مقیاس رضایت از زندگی، این مقیاس توسط داینر و دیگران (۱۹۸۵) برای اندازه‌گیری سطح رضایت از زندگی کلی افراد طراحی شده است و شامل ۵ سوال با مقیاس پاسخ‌گویی لیکرت ۷ درجه‌ای (کاملاً موافقم تا کاملاً مخالفم) است. ضرایب پایایی هم‌هنگی درونی و باز آزمایی مقیاس در بین دانشجویان به ترتیب ۰/۸۷ و ۰/۸۲ گزارش شده است (داینر و دیگران، ۱۹۸۵). ب) فهرست شادکامی آکسفورد (OHI)، یک ابزار ۲۹

^۲.Argyle

^۳.Beck Depression Inventory

1 . oxford Happiness Inventory

جدول ۲: ضرایب همابستگی درونی و بازآزمایی پرسشنامه به تفکیک جنس

جنس	آلفای کرنباخ	بازآزمایی
پسر	۰/۸۴	۰/۷۳
دختر	۰/۸۶	۰/۸۲
کل	۰/۸۵	۰/۷۷

چنانچه از جدول مشاهده می‌شود ضریب آلفای کرنباخ مقیاس در کل نمونه ۰/۸۵ و در بین دانشجویان پسر و دختر به ترتیب ۰/۸۴ و ۰/۸۵ است. این ضرایب نشان‌دهنده همابستگی درونی بالای SWLS هستند.

به منظور بررسی پایایی بازآزمایی SWLS در یک نمونه تصادفی ۴۷ نفری (۲۳ پسر و ۲۴ دختر) مقیاس با فاصله زمانی یک ماه دوبار اجرا شد و ضرایب همبستگی نمرات دوبار اجرا محاسبه شد که در جدول ۲ ارائه شده است. چنانچه از جدول مشاهده می‌شود پایایی بازآزمایی مقیاس در کل نمونه ۰/۷۷ و در بین دانشجویان پسر و دختر به ترتیب ۰/۷۳ و ۰/۸۲ است. این ضرایب بازآزمایی نشان‌دهنده ثبات نمرات SWLS در طول زمان است.

به منظور بررسی ساختار عاملی SWLS از تحلیل عاملی اکتشافی به روش مولفه‌های اصلی^۱ استفاده شد. شاخص کفایت نمونه‌برداری^۲ نشان داد که نمونه پژوهش برای تحلیل عاملی مناسب است (KMO = ۰/۸۶). همچنین نتایج آزمون کرویت بارتلت^۳ بیانگر همبستگی معنی‌دار کافی بین سوالات پرسش‌نامه است [$\chi^2(10) = 90.4/95, P < 0.001$]. برای تعیین تعداد عامل‌ها از ملاک ارزش‌های ویژه^۴ بالاتر از یک و نمودار اسکری^۵ استفاده شد. فقط یک عامل دارای ارزش ویژه بزرگتر از یک بود (۳/۲۴) که ۶۴/۸۶ درصد از واریانس کل را تبیین می‌کرد. در جدول ۳ بارهای عاملی سوالات ارائه شده است. چنانچه از جدول مشاهده می‌شود دامنه بارهای عاملی سوالات بین ۰/۶۶ تا ۰/۸۵ است.

جدول ۳: نتایج تحلیل عاملی اکتشافی SWLS

سوال	بار عاملی
۱- زندگی من در اکثر موارد به آزمون‌هایم نزدیک بوده است.	۰/۸۳
۲- شرایط زندگی من عالی است.	۰/۸۳
۳- از زندگی‌ام راضی هستم.	۰/۸۵
۴- تا کنون هر آنچه را که در زندگی می‌خواستم به دست آوردم.	۰/۸۴
۵- اگر می‌توانستم زندگی دوباره داشته باشم تقریباً هیچ چیز را تغییر نمی‌دادم.	۰/۶۶
ارزش ویژه	۰/۲۴
درصد واریانس تبیین شده	۶۴/۸۶

از آنجایی که ساختار عاملی مقیاس رضایت از زندگی در تحقیقات قبلی تک عاملی گزارش شده است در پژوهش حاضر از تحلیل عاملی تاییدی با استفاده از نرم افزار اموس ۱۶ (AMOS) برای بررسی مدل تک عاملی SWLS استفاده شد. از شاخص‌های برازندگی χ^2 ، شاخص نیکویی برازش^۶ (GFI) شاخص برازندگی تقریبی^۷ (CFI) شاخص برازندگی فزاینده^۸ (IFI) و جذر برآورد خطای تقریب^۹ (RMSEA) به عنوان نشانگرهای برازش استفاده شد. در نمودار ۱ شاخص‌های برازندگی و بارهای عاملی مدل تک عاملی ارائه شده است.

چنانچه از نمودار مشاهده می‌شود نتایج آزمون χ^2 دو نشان دهنده عدم برازش مدل تک عاملی SWLS است ($\chi^2(5) = 13/01, P < 0/05$). اما از آنجایی که این شاخص نسبت به حجم نمونه حساس است از سایر شاخص‌های برازندگی استفاده شد. چنانچه از جدول مشاهده می‌شود میزان GFI، CFI و NFI ۰/۹۹ است و همچنین RMSEA ۰/۰۶ می‌باشد. هو و بنتلر^{۱۰} (۱۹۹۹) پیشنهاد می‌کنند زمانی که میزان GFI، CFI و NFI بزرگتر از ۰/۹۵ و RMSEA کوچکتر از ۰/۰۸ باشد نشان‌دهنده برازش مناسب و کافی مدل است. بنابراین با توجه با نتایج تحلیل عاملی تاییدی می‌توان

6. goodness of Fit Index
7. comparative Fit Index
8. incremental Fit Index
9. root mean square error of approximation
10. Hu & Bentler

1. principal Component
2. sampling Adequacy
3. Bartlett's Test of Sphericity
4. eigenvalues
5. scree Plot

نشان می‌دهد میانگین نمرات رضایت از زندگی دانشجویان دختر و پسر تفاوت معنی‌داری ندارد [$t(356) = 0.10, P > 0.05$].
جدول ۵: شاخص‌های توصیفی نمرات رضایت از زندگی در کل نمونه و به تفکیک جنس

جنسیت	میانگین	انحراف استاندارد	t
پسر	۲۲/۹۰	۶/۳۵	
دختر	۲۳/۰۵	۶/۱۹	*۰/۱۰
کل	۲۳/۰۲	۶/۲۶	

* $P > 0.05$

بحث

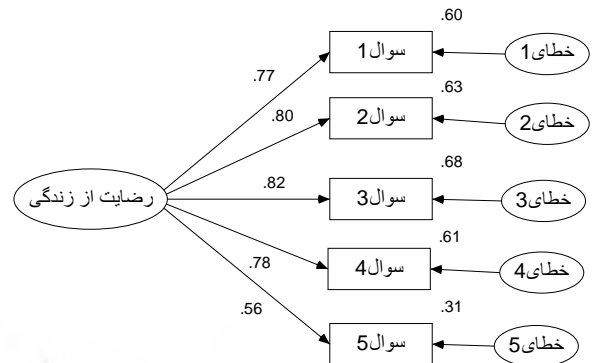
پژوهش حاضر باهدف بررسی خصوصیات روانسنجی مقیاس رضایت از زندگی در بین دانشجویان ایرانی انجام شد. نتایج پژوهش نشان می‌دهد که SWLS در بین دانشجویان ایرانی از هماهنگی درونی بالایی برخوردار است. این یافته پژوهش مطابق با یافته‌های پژوهش‌های انجام شده قبلی است، در این پژوهش‌ها هماهنگی درونی SWLS بین ۰/۷۹ تا ۰/۸۹۲ گزارش شده است (داینر، ۲۰۰۰؛ هالتل و گاستاوسون، ۲۰۰۸؛ جووانی و دیگران، ۲۰۰۹؛ اسوامی و چامور-پرمازیکی، ۲۰۰۹). همچنین همخوانی با پژوهش‌های انجام شده قبلی (داینر و دیگران، ۱۹۸۵؛ آلفونسو و همکاران، ۱۹۹۲) نتایج پژوهش نشان می‌دهد که پایایی بازآزمایی مقیاس در حد مناسبی است.

نتایج تحلیل عاملی تاییدی نشان می‌دهد که ساختار عاملی SWLS در بین دانشجویان ایرانی تک عاملی است. سازندگان اصلی مقیاس (داینر و دیگران، ۱۹۸۵) ساختار عاملی مقیاس را تک عاملی گزارش کردند، محققان دیگر نیز با استفاده از روش تحلیل عاملی تاییدی ساختار تک عاملی SWLS را مورد حمایت قرار دادند (آریندل و دیگران، ۱۹۹۹؛ آتینزا و دیگران، ۲۰۰۳؛ هالتل و گاستاوسون، ۲۰۰۸؛ جووانی و دیگران، ۲۰۰۹؛ اسوامی و چامور-پرمازیکی، ۲۰۰۹؛ دوراک و دیگران، ۲۰۰۹).

همسان با یافته‌های پژوهشگران دیگر (داینر و دیگران، ۱۹۸۵؛ لاکاس و دیگران، ۱۹۹۶؛ هایز و جوزف، ۲۰۰۳) در پژوهش حاضر همبستگی مثبت و معنی‌دار نمرات SWLS با

نتیجه گرفت که ساختار SWLS در بین دانشجویان ایرانی تک عاملی است.

همچنین دامنه بارهای عاملی سوالات بین ۰/۵۶ تا ۰/۸۲ است و تمامی بارهای عاملی معنی‌دار می‌باشند ($P < 0.01$).

RMSEA	IFI	CFI	GFI	χ^2/df	df	χ^2
۰/۰۶	۰/۹۹	۰/۹۹	۰/۹۹	۲/۶۰	۵	۱۳/۰۱

نمودار ۱: نتایج تحلیل عاملی تاییدی مقیاس رضایت از زندگی

به منظور بررسی روایی همگرا و واگرایی SWLS همبستگی نمرات آن با نمرات پرسش‌نامه شادکامی آکسفورد و پرسش‌نامه افسردگی بک محاسبه شد که در جدول ۴ ارائه شده است.

جدول ۴: همبستگی نمرات SWLS با نمرات شادکامی و افسردگی

متغیر	همبستگی	تعداد
شادکامی	*۰/۷۳	۳۸
افسردگی	*-۰/۶۳	۳۵

* $P < 0.01$

چنانچه از جدول مشاهده می‌شود همبستگی نمرات SWLS با نمرات شادکامی معنی‌دار می‌باشد دارد ($r = 0.73, P < 0.01$) که نشان‌دهنده روایی همگرایی مقیاس است. همچنین بین نمرات SWLS و نمرات افسردگی همبستگی منفی و معنی‌داری وجود دارد ($r = -0.63, P < 0.01$) که نشان‌دهنده روایی واگرایی مقیاس است.

در جدول ۵ شاخص‌های توصیفی نمرات رضایت از زندگی در کل نمونه و به تفکیک جنس ارائه شده است. مطابق با نتایج جدول میانگین نمرات رضایت از زندگی در کل نمونه ۲۳/۰۲ با انحراف استاندارد ۶/۲۶ می‌باشد. نتایج آزمون t مستقل

علی پور، الف. و نوربالا، ا. ع. (۱۳۷۸). بررسی مقدماتی پایداری و روایی پرسشنامه شادکامی آکسفورد در دانشجویان دانشگاه‌های تهران. *فصلنامه اندیشه و رفتار*، ۵، ۵۵-۶۴.

Alfonso, V. C., Allison, D. B., Rader, D. E., & Gorman, B. S. (1992). The Extended Satisfaction With Life Scale: Development and psychometric properties. *Social Indicators Research*, 38(3), 275-301.

Argyle, M., Martin, M., & Crossland, J. (1989). Happiness as a function of personality and social encounters. In J. P. Forgas & J. M. Innes (Eds.), *Recent advances in social psychology: An international perspective*, (pp. 189-203). North Holland: Elsevier Science Publishers.

Arrindell, W. A., Heesink, J., & Feij, J. A. (1999). The satisfaction with life scale (SWLS): Appraisal with 170. Healthy young adults in The Netherlands. *Personality and Individual Differences*, 26, 815-826.

Arrindell, W. A., Meeuwesen, L., & Huyse, F. J. (1991). The Satisfaction with Life Scale (SWLS): Psychometric properties in a non-psychiatric medical outpatients sample. *Personality and Individual Differences*, 12, 117-123.

Atienza, F. L., Balaguer, I., & Garcia-Merita, M. L. (2003). Satisfaction with life scale: Analysis of factorial invariance across sexes. *Personality and Individual Differences*, 35, 1255-1260.

Atienza, F. L., Pons, D., Balaguer, I., & Garcia-Merita, M. (2000). Propiedades psicométricas de la Escala de Satisfacción con la Vida en adolescents [Psychometric properties of the Satisfaction with Life Scale in adolescents]. *Psicothema*, 12, 314-319.

Ayyash-Abdo, H., & Alamuddin, R. (2007). Predictors of subjective well-being among college youth in Lebanon. *The Journal of Social Psychology*, 147, 265-284.

Balatsky, G., & Diener, E. (1993). A comparison of the well-being of Soviet and American students. *Social Indicators Research*, 28, 225-243.

Beck, A. T., Steer, R. A., & Garbin, M. G. (1988). Psychometric properties of the Beck Depression Inventory: Twenty-five years of evaluation. *Clinical Psychology Review*, 8, 77-100.

نمرات شادکامی و همبستگی منفی با نمرات افسردگی نشان-دهنده روایی همگرا و واگرایی مقیاس است. در پژوهش‌های قبلی نیز همبستگی نمرات مقیاس رضایت از زندگی با نمرات شادکامی و سایر ابزارهای اندازه‌گیری بهزیستی ذهنی مثبت گزارش شده است. داینر و دیگران (۱۹۸۵) دوراک و دیگران (۲۰۰۹) آریندل و دیگران (۱۹۹۱) و بلایز و دیگران (۱۹۸۹) ارتباط نمرات SWLS را با نمرات افسردگی منفی گزارش کردند.

از دیگر یافته‌های پژوهش حاضر این است که بین نمرات رضایت از زندگی دانشجویان دختر و پسر تفاوت معنی‌داری مشاهده نمی‌شود. داینر و دیگران (۲۰۰۳) بیان می‌کنند که زنان در مقایسه با مردان هیجانانگیزتری را گزارش می‌کنند، اما در عین حال هیجانانگیزتری را بیشتر از مردان و در مجموع شادکامی آنها برابر مردان است. همچنین دیدگاه و انتظارات افراد در خصوص نقش‌های جنسی تغییرات زیادی کرده و هر دو گروه زنان و مردان به امور مختلف هر دو جنس می‌پردازند که موجب شده میزان بهزیستی و شادمانی مردان و زنان تفاوت معناداری نشان ندهد.

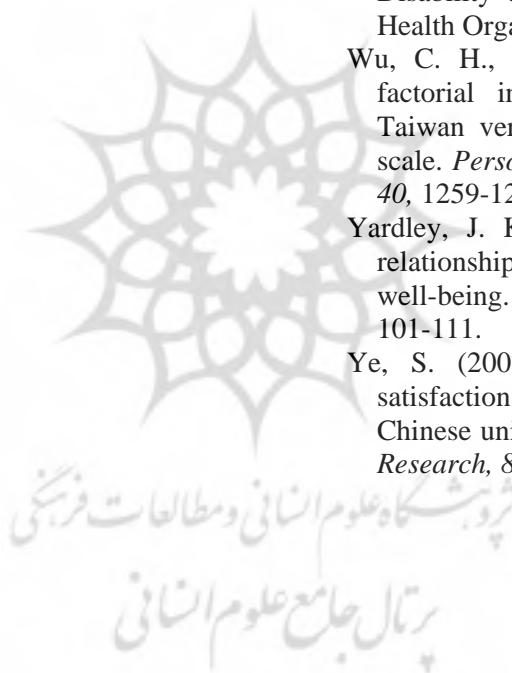
به‌طور کلی نتایج پژوهش حاضر نشان می‌دهد که مقیاس رضایت از زندگی در جامعه دانشجویان از خصوصیات روانسنجی قابل قبولی برخوردار است و محققان می‌توانند از آن به عنوان ابزاری معتبر در اندازه‌گیری رضایت از زندگی، بهزیستی ذهنی و تحقیقات حیطه روانشناسی مثبت‌نگر استفاده کنند. باید توجه داشت که نمونه پژوهش حاضر دانشجویان دانشگاه‌های شهر تهران بوده و تعمیم نتایج آن به سایر گروه‌ها باید با احتیاط صورت گیرد، پیشنهاد می‌شود خصوصیات روانسنجی این مقیاس در سایر گروه‌ها مورد بررسی قرار بگیرد.

منابع

رجبی، غ. (۱۳۸۴). ویژگی‌های روانسنجی ماده‌های فرم کوتاه پرسشنامه افسردگی بک (BDI-13). *فصلنامه روانشناسان ایرانی*، ۱، ۲۹۱-۲۹۸.

- analysis of the satisfaction with life scale: Replication and methodological refinement. *Perceptual and Motor Skills*, 80, 304-306.
- Lucas, R. E., Diener, E., & Suh, E. (1996). Discriminant validity of well-being measures. *Journal of Personality and Social Psychology*, 71, 616-628.
- Magus, K., Diener, E., Fujita, F., & Pavot, W. (1993). Extraversion and neuroticism as predictors of objective life events: A longitudinal analysis. *Journal of Personality and Social Psychology*, 65, 1046-1053.
- Neto, F. (1993). The satisfaction with life scale: Psychometrics properties in an adolescent sample. *Journal of Youth and Adolescence*, 22, 125-134.
- Pavot, W., & Diener, E. (1993). Review of the satisfaction with life scale. *Psychological Assessment*, 5, 164-172.
- Pavot, W., & Diener, E. (2008). The satisfaction with life scale and the emerging construct of life satisfaction. *Journal of Positive Psychology*, 3, 137-152.
- Peterson, C., & Seligman, M. E. P. (2004). *Character strengths and virtues: A handbook and classification*. New York: Oxford University Press.
- Pons, D., Atienza, F. L., Balaguer, I., & Garcia-Merita, M. L. (2000). Satisfaction with life scale: Analysis of factorial invariance for adolescents and elderly persons. *Perceptual and Motor Skills*, 91, 62-68.
- Sachs, J. (2004). Validation of the satisfaction with life scale in a sample of Hong Kong University students. *Psychologia*, 46, 225-234.
- Shevlin, M. E., Brunson, V., & Miles, J. N. V. (1998). Satisfaction with life scale: Analysis of factorial invariance, mean structures and reliability. *Personality and Individual Differences*, 25, 911-916.
- Shogren, K., A. Lopez., S. J., Wehmeyer, M. L., Little., T. D., & Pressgrove, C. L. (2006). The role of Positive Psychology constructs in predicting life satisfaction in adolescents with and without cognitive disabilities: Exploratory study. *The Journal of Positive Psychology*, 1(1), 37-59.
- Snyder, C. R., & Lopez, S. G. (2007). *Positive Psychology*, New York: Oxford University Press.
- Blais, M. R., Vallerand, R. J., Pelletier, L. G., & Briere, N. M. (1989). L'Echelle de satisfaction de vie: Validation Canadienne-Francaise du "Satisfaction with Life Scale". *Canadian Journal of Behavioral Science*, 21, 210-223.
- Diener, E. (2000). Subjective well-being: The science of happiness, and a proposal for a national index. *American Psychologist*, 55, 34-43.
- Diener, E., Emmons, R. A., Larsen, R. J., & Griffin, S. (1985). The satisfaction with life scale. *Journal of Personality Assessment*, 49, 71-75.
- Diner E, Oishi S, Lucac, R. E. (2003). Personality, culture, and subjective well-being: Emotional and cognitive evaluations of life, *Annual Review of Psychology*, 54, 403-425.
- Durak, M., Senol-Durak, E., & Gencoz, T. (2009). Psychometric properties of the satisfaction with life scale among Turkish university students, correctional officers, and elderly adults. *Social Indicators Research*.
- Gouveia, V. V., Milfont, T. L., Fonseca, P. N., & Coelho, J. A. (2009). Life Satisfaction in Brazil: Testing the psychometric properties of the satisfaction with life scale (SWLS) in five Brazilian samples. *Social Indicators Research*, 90, 267-277.
- Hayes, N., & Josef, S. (2003). Big 5 correlate of three measure of subjective well-being. *Personality and Individual Differences*, 34, 723-727.
- Hills, P., & Argyle, M. (2002). The Oxford Happiness questionnaire: A compact scale for the measurement of psychological well-being. *Personality and Individual Differences*, 33, 1073-1082.
- Hu, L., & Bentler, P. M. (1999). Cutoff criteria for fit indexes in covariance structure analysis: Conventional criteria versus new alternatives. *Structural Equation Modeling*, 6, 1-55.
- Hultell, D., & Gustavsson, J. P. (2008). A psychometric evaluation of the satisfaction with life scale in a Swedish nationwide sample of university students. *Personality and Individual Differences*, 44, 1070-1079.
- Lewis, C. A., Shevlin, M. E., Bunting, B. P., & Joseph, S. (1995). Confirmatory factor

- Sternberg, R. J. (2001). *Psychology: In search of the human mind*. Fort Worth, TX: Harcourt College Publishers.
- Swami, V., & Chamorro-Premuzic, T. (2009). Psychometric evaluation of the Malay satisfaction with life scale. *Social Indicators Research, 92*, 25-33.
- Vitterso, J., Biswas-Diener, R., & Diener, E. (2005). The divergent meanings of life satisfaction: Item response modeling of the satisfaction with life scale in Greenland and Norway. *Social Indicators Research, 74*, 327-348.
- World Health Organization. (2001). *International Classification of Functioning Disability and Health*. ICF. Geneva: World Health Organization.
- Wu, C. H., & Yao, G. (2006). Analysis of factorial invariance across gender in the Taiwan version of the satisfaction with life scale. *Personality and Individual Differences, 40*, 1259-1268.
- Yardley, J. K., & Rice, R. W. (1991). The relationship between mood and subjective well-being. *Social Indicators Research, 24*, 101-111.
- Ye, S. (2007). Validation of the temporal satisfaction with life scale in a sample of Chinese university students. *Social Indicators Research, 80*, 617-628.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی